

Informe de Conjuntura

Barcelona, març de 2018

Foment
del Treball Nacional

Via Laietana, 32 · 08003 Barcelona
T. 934 841 200 · F. 934 841 230
foment@foment.com · www.foment.com

Més informació:
Salvador Guillermo (sguillermo@foment.com)
Karina Azar (kazar@foment.com)
Departament d'Economia

TAULA DE CONTINGUT

RESUM EXECUTIU.....	3
ENTORN INTERNACIONAL	6
DEMANDA I ACTIVITAT	9
SECTOR IMMOBILIARI.....	12
CAS BOEING	17
MERCAT DE TREBALL	19
PREUS I FINANÇAMENT.....	22
SECTOR PÚBLIC.....	26
SECTOR EXTERIOR.....	30

RESUM EXECUTIU

- El context econòmic internacional ha resultat molt positiu cap a finals de 2017 i tot indica al fet que es mantindrà l'escenari de creixement mundial en el mig termini. La zona euro i la Unió Europea van créixer en 2017 un 2,4%, el major creixement en deu anys, sense tensions de preus.
- El preu de les matèries primeres s'ha incrementat i això ha afavorit a les economies exportadores de *commodities*.
- La política monetària continua sent acomodaticia encara que amb una clara orientació a la normalització, destacant especialment la previsió de tres pujades de tipus per part de la Reserva Federal en 2018 i que ja en el 2019 pugui fer-ho el BCE.
- L'euro s'ha apreciat respecte al dòlar, però sense grans repercussions sobre el sector exterior perquè, d'una banda, ha contribuït a disminuir l'impacte negatiu de l'increment del preu del petroli (baix històricament) en euros i, per un altre, ha estat esmorteït per l'important pes que en les nostres exportacions tenen els països europeus.
- La inflació a Europa es mostra continguda, encara que amb un repunt que ens aproxima a valors més propers a l'objectiu del BCE sense que es percebin pressions inflacionàries. Cal assenyalar, que el diferencial de creixement de preus és favorable a Espanya respecte a la resta de la Unió Monetària i ja la inflació subjacent és superior a l'IPC general.
- Les dades econòmiques a Espanya i Catalunya van registrar molt bons resultats en 2017. A més, s'han elevat les previsions de creixement per part de la Comissió Europea i Fitch ha corregit a l'alça la seva qualificació del deute sobirà espanyol, fet que no ocorre des de 2014.
- Tot aquest panorama positiu continuarà en 2018 i 2019 encara que s'espera una moderació en el ritme d'expansió de l'economia espanyola per al proper bienni (per sota del 3% però superiors a la mitjana europea), per la menor inèrcia dels vents de cua que van impulsar la recuperació.
- El nombre d'assalariats a Espanya va créixer en 537.500 segons l'EPA, dels quals 357.900 van ser indefinits, és a dir, 2 de cada 3.
- El crèdit a les famílies ha disminuït molt poc en el 2007 (0,7%) però ha de destacar-se que el crèdit a destinacions diferents de l'habitatge va créixer ja al 5,7%.

- En el 2017 el sector exportador que ha estat gran impulsor de la indústria local i podria també ser-ho en el 2018.
- L'efecte de la incertesa per la situació política a Catalunya, de moment, sembla haver estat contingut en espai i temps, i limitat a certs sectors més sensibles com el turístic (hoteleria, restauració), tot i que els efectes sobre les decisions d'inversió no es poden apreciar en el curt termini, podent ser més rellevants els seus efectes a mig i llarg termini, la qual cosa exigeix un monitoratge més enllà de la tendència inicial.
- Ha de destacar-se ja en les dades de 2018, les bones dades d'afiliació en els primers mesos.
- En definitiva, s'augura un bon inici de 2018 a jutjar, no només per les dades positives de tancament de 2017, sinó també pels indicadors qualitius d'expectatives i sentiment que es troben nivells optimistes.
- Així, Espanya comença un 2018 amb tres anys de creixement per sobre del 3% -molt superior a la mitjana europea- i amb la correcció de grans desequilibris macroeconòmics, com ser el superàvit del sector exterior o el dèficit públic per sota del 3%.
- Resta seguir orientant els esforços de política econòmica per afrontar els desafiaments encara pendents en matèria d'ocupació, productivitat i mercat de treball, per exemple, que requereixen de polítiques d'oferta que millorin la competitivitat de la nostra economia.
- En aquest sentit, de les dades de la Central de Balanços del Banc d'Espanya (CBBE) des del 2012, es destaca la millora de la rendibilitat dels recursos propis, que s'explica en gran part per la disminució del cost de finançament, associat a una política monetària excepcional. La millora, que ha estat molt suau, de la rendibilitat sobre actius obtinguts en les dades de 2012-2016 de la CBBE, passa irremeiablement per polítiques que incentivin la innovació, la recerca i desenvolupament, la internacionalització, la reducció de costos productius (energia, impostos, infraestructures, càrrega regulatòria...) que precisen de posicions polítiques fortes o de grans acords de país, permetent la generació d'ocupació, que ha de ser el principal eix de la política econòmica del Govern i a la qual també ha de contribuir l'oposició, des del vessant positiu. La major fragmentació política exigeix major coresponsabilitats polítiques en les accions de govern, que fugi del clàssic governo-oposició, com recentment s'està fent a Alemanya amb governs o coalicions d'ampli suport parlamentari.

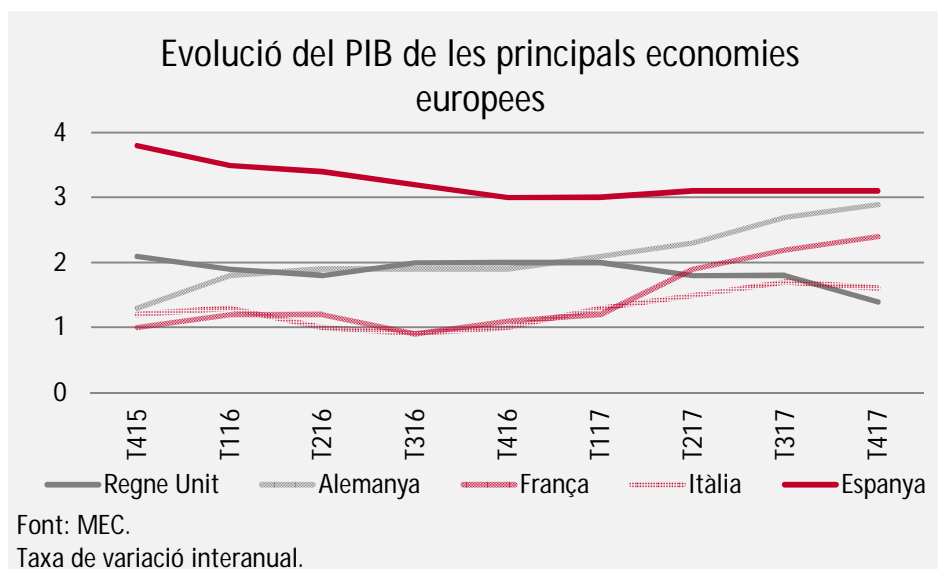
- En aquest informe s'han incorporat dos focus. El primer fa referència al mercat immobiliari que va agafant força i que es reflecteix en un fort creixement de preus, tant en habitatge en propietat com en lloguer. Per això, es fa imprescindible una potent política d'habitatge que temperi el creixement dels preus immobiliaris, ja que té efectes econòmics i socials sobre les famílies, que poden tensionar altres variables econòmiques. Ha de recordar-se la forta caiguda que ha experimentat la despesa pública en habitatge en el conjunt de les AAPP, que ha passat de representar el 2,83% en 2009 a l'1,12% en 2017, amb molts anys en els quals la despesa efectiva ha estat mínim (ja que es venia de pagar subsidiacions d'interessos d'anteriors plans d'habitatge).
- El segon focus se centra en la importància de disposar de seus centrals per les economies d'aglomeració i, per tant, a mesura que es perden seus empresarials, no només afecten a aquestes sinó que té un efecte multiplicador sobre altres empreses amb elles relacionades, alhora que fer perdre atractiu a la ciutat o regió, ja que es tendeix cap a una major concentració –a pesar que tècnicament pot ser molt més fàcil la realització de les diferents tasques de forma geogràfica més expansiva- a causa de les economies d'aglomeració. Així mateix s'exposa un cas particular, la companyia Boeing, que va decidir en 2001 traslladar la seva seu central a Chicago, i deixar la seva fàbrica a Seattle. L'any 2016 per cada treballador de la fàbrica hi ha 1,1 treballadors indirectes, i per cada treballador de la seva seu central hi ha 42,4 ocupacions indirectes. D'aquí, que tant pels seus efectes induïts com per les economies d'aglomeració resulti rellevant recuperar a mitjà termini la seu de les empreses que s'han desplaçat recentment per motius de seguretat jurídica.

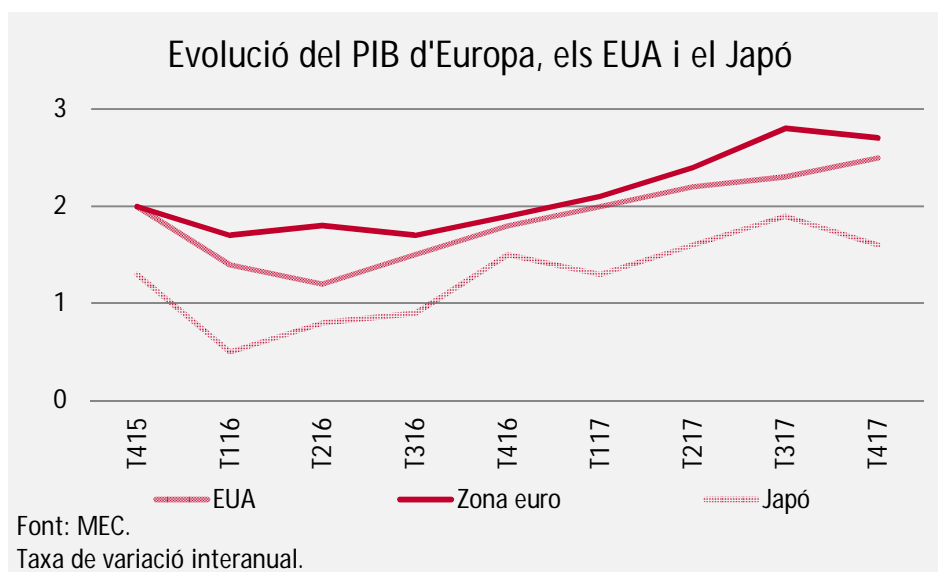
ENTORN INTERNACIONAL

En l'últim trimestre de 2017, el creixement del PIB va ser de 0,6% intertrimestral tant a la zona euro com en la Unió Europea, una desena menys que en el trimestre anterior. Respecte al mateix trimestre de l'any passat el creixement va ser de 2,7% en l'Eurozona i de 2,6% en la Unió Europea.

És de destacar que les principals economies europees van registrar una lleugera moderació en el seu ritme d'avanç, excepte França que va recuperar una desena més en créixer al 0,6%. Així, Alemanya va passar del 0,7% al 0,6%, Espanya del 0,8% al 0,7% i Itàlia del 0,4% al 0,3%. El Regne Unit va pujar una desena la seva taxa de creixement fins al 0,5%.

Pel que fa a altres economies fora de l'entorn europeu, cal assenyalar, que el PIB dels EUA va créixer el 0,6% en comparació al 0,8% del tercer trimestre, mentre que l'economia japonesa va experimentar una forta desacceleració passant del 0,6% al 0,1%. La Xina, per la seva banda, va mantenir el seu creixement en el 6,8% interanual.

En aquest context, la política monetària es manté acomodaticia en gran part de les economies avançades, tot i que ja ha començat un procés de pujada gradual dels tipus d'interès de referència per part de la Reserva Federal dels EUA. Al llarg d'aquest procés podrien observar-se episodis de correcció als mercats financers –com el de principis de febrer amb caigudes en borsa després d'un període de forta revaloració dels actius– que a priori han de ser valorats com a saludables, tenint en compte del clima de volatilitat en mínims als mercats, que no era propi dels fonamentals d'una economia en creixement que es dirigeix a un procés de normalització de la política monetària.

7

D'altra banda, en l'actualització de previsions de gener, l'FMI ha tornat a corregir a l'alça les seves estimacions de creixement econòmic mundial pel 2018 i el 2019, anys en els quals s'espera un creixement del 3,9% (+ 0.2 p.p.), fins i tot superior a l'augment registrat en 2017 del 3,7% (+ 0,1 p.p.). Aquesta revisió obeeix a un increment de l'activitat generalitzat, amb sorpreses positives a Europa i Àsia, a més de l'impacte favorable de la política fiscal aprovada als EUA, que previsiblement estimularà l'economia en el curt termini a través de l'impuls a la inversió que suposaran les retallades en l'impost a societats.

L'FMI destaca que la major previsió de creixement global resulta, principalment, del dinamisme de les economies avançades que creixeran durant aquest bienni a taxes superiors al 2%. A més, les seves projeccions reflecteixen l'expectativa que les condicions financeres i el sentiment optimista al mercat continuaran recolzant l'acceleració de la demanda, especialment de la inversió, la qual cosa beneficiarà notablement a les economies més exportadores.

Novament, el balanç de riscos en el curt termini, segons l'FMI, resulta equilibrat, però amb tendència negativa en el mig termini. Destaca l'amenaça que pot representar, més ràpid o més tard, l'enduriment de les condicions financeres globals.

Pel seu costat, la Comissió Europea va publicar les seves previsions econòmiques intermèdies d'hivern, on caracteritza la conjuntura actual de "expansió sòlida i duradora". Assenyala que el creixement de la zona euro i de la Unió Europea, que va ser del 2,4% en 2017 (el major en deu anys),

depassant les expectatives i passant d'una fase de recuperació a una d'expansió. La Comissió preveu que aquests bons resultats continuïn en 2018 i 2019, amb creixements del 2,3% (+0,2 p.p.) per a la zona euro i del 2,0% (+0,1 p.p.) per a la Unió Europea.

Així mateix la Comissió assenyala que la desocupació i els dèficits segueixen disminuint, atès que la inversió va cobrant força, per la qual cosa el creixement econòmic a Europa resulta més equilibrat. Afegeix, que la confiança dels operadors econòmics és particularment elevada, i que la recuperació del comerç i activitat econòmica mundial està sent superior a la prevista. La demanda domèstica es va enfortir amb l'impuls dels bons registres en els indicadors de confiança i sentiment econòmics, de la política econòmica i el mercat laboral. La inversió es beneficiarà no només de la demanda domèstica sinó també de l'exterior i de les condicions financeres favorables.

En aquest context, i amb pressions salarials limitades, les perspectives d'inflació bàsica es mantenen moderades, per la qual cosa la inflació general (1,5% en 2018 i 1,6% en 2019) continuarà reflectint la influència dels preus de l'energia.

A més, la Comissió projecta un fort repunt en el creixement de les importacions mundials (excloent la Unió Europea): 4,6% en 2017, 4,7% en 2018 i 4,5% en 2019; partint d'un creixement molt menor en 2016, que va ser de l'1,3%.

PREVISIONS DE CREIXEMENT DEL PIB						
Taxa de variació anual	FMI			Comissió Europea		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Economia mundial	3,7	3,9	3,9	-	-	-
Zona euro	2,4	2,2	2,0	2,4	2,3	2,0
EUA	2,3	2,7	2,5	-	-	-
Japó	1,8	1,2	0,9	-	-	-
Alemanya	2,5	2,3	2,0	2,2	2,3	2,1
França	1,8	1,9	1,9	1,8	2,0	1,8
Itàlia	1,6	1,4	1,1	1,5	1,5	1,2
Espanya	3,1	2,4	2,1	3,1	2,6	2,1
Regne Unit	1,7	1,5	1,5	1,8	1,4	1,1
Xina	6,8	6,6	6,4	-	-	-
Índia	6,7	7,4	7,8	-	-	-
Brasil	1,1	1,9	2,1	-	-	-
Rússia	1,8	1,7	1,5	-	-	-

Font: FMI, Comissió Europea.

DEMANDA I ACTIVITAT

La Comissió Europea ha revisat una desena a l'alça la previsió de creixement del PIB de l'economia espanyola per 2018, fins al 2,6%, mantenint en el 2,1% la de 2019. Per la seva banda, l'agència de qualificació Fitch, ha pujat la qualificació del deute sobirà d'Espanya (de BBB+ a A-), és a dir, amb qualitat acceptable, que no havia variat en aquesta agència de qualificació des d'abril de 2014.

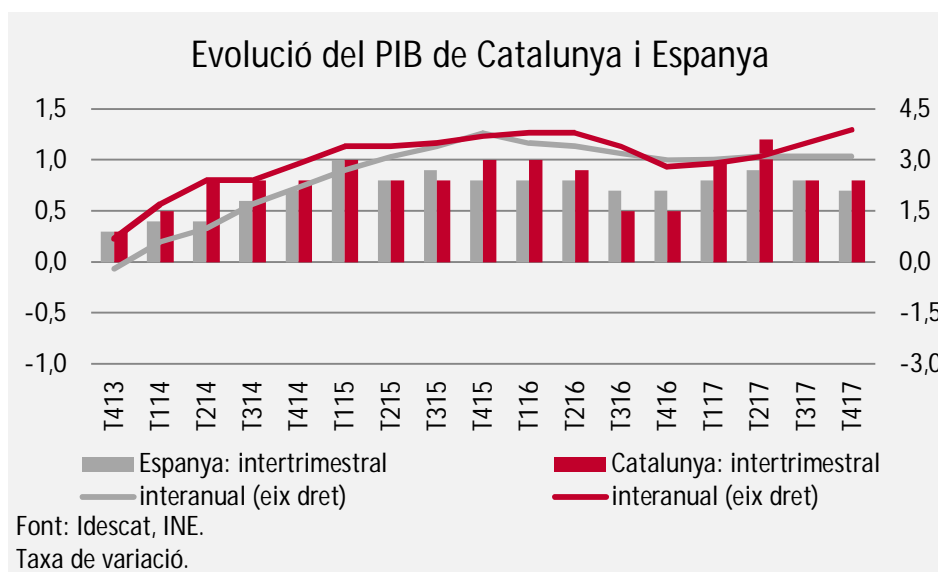
D'acord amb les dades de Comptabilitat Nacional, en el quart trimestre, el PIB espanyol va augmentar un 0,7% intertrimestral, moderant en una desena el ritme d'expansió respecte al trimestre anterior. En relació a igual període de 2016, el nivell d'activitat econòmica va augmentar un 3,1%, igual que la mitjana de tot 2017, situant el PIB a preus corrents en 1.163.662 milions d'euros.

Aquest creixement del PIB va ser el resultat, d'una contribució positiva de la demanda nacional (+3,2 punts) i una lleugera contribució negativa de la demanda exterior (-0,1 punts). El component que ha impulsat la demanda en l'últim trimestre de l'any ha estat la despesa en consum final (llars i AAPP). La inversió, per la seva banda, va mantenir el fort ritme de creixement del trimestre anterior. Al seu torn, tant les exportacions com les importacions de béns i serveis van moderar el seu avanç.

ESPANYA: PIB PER COMPONENTS I SECTORS				
	2017			
Taxa de variació interanual	T I	T II	T III	T IV
PIB	3,0	3,1	3,1	3,1
Components:				
Consum final de les llars	2,2	2,4	2,4	2,5
Consum final de les AAPP	1,0	1,5	1,4	2,4
Formació bruta de capital fix	4,9	3,9	5,6	5,6
Exportacions	5,6	4,5	5,6	4,4
Importacions	4,5	3,1	5,9	5,2
Demanda Nacional*	2,5	2,5	3,0	3,2
Demanda Exterior*	0,5	0,6	0,1	-0,1
Oferta:				
Agricultura	5,0	3,7	4,2	2,0
Indústria	3,0	3,4	3,9	4,6
Construcció	4,5	4,9	4,9	5,4
Serveis	2,7	2,6	2,5	2,5

Font: INE. *Contribució al creixement del PIB.

D'altra banda, des de l'òptica sectorial, el ritme de creixement el sector serveis es va mantenir, mentre que el de la construcció va pujar. Cal destacar que novament la indústria es va accelerar, amb un valor del 4,6% en l'últim trimestre del 2017 d'acord amb la millora dels mercats exteriors.

Per la seva banda, al febrer, l'Idescat va publicar l'avanç del PIB català del quart trimestre. El creixement intertrimestral del PIB de Catalunya hauria estat del 0,8%, igual que el trimestre anterior, però per sota dels registres dels dos primers trimestres, quan el PIB va créixer a l'1,0% i 1,2% intertrimestral. En termes interanuals, el creixement de l'economia catalana hauria pujat fins al 3,9%, pel fort impuls de la indústria i els serveis.

CATALUNYA: PIB PER SECTORS				
Taxa de variació interanual	2017			
	T I	T II	T III	T IV
PIB	2,9	3,1	3,5	3,9
Oferta:				
Agricultura	-0,3	-5,5	-8,5	-8,9
Indústria	3,0	3,1	4,1	4,8
Construcció	5,3	4,9	5,7	5,3
Serveis	2,6	3,0	3,3	3,6

Font: Idescat.

Per la seva banda, els indicadors de més curta freqüència, han tancat l'any amb excel·lents registres en la comparativa respecte als anys precedents i marquen així mateix un inici de 2018 molt favorable.

En 2017, l'índex general de xifra de negocis de les activitats de serveis a Espanya, corregit d'efectes estacionals i de calendari, va pujar un 6,2%. L'evolució de la taxa anual en la segona meitat de 2017 mostra un creixement de juliol a setembre, amb una caiguda en el mes d'octubre, per després pujar en els últims mesos de l'any. A Catalunya, per la seva banda, la pujada de l'índex general va ser de 5,9% (6,3% per al conjunt d'Espanya).

Quant a l'activitat turística, la despesa en 2017 va pujar un 12,2% respecte a 2016, aconseguint els 86.823 milions d'euros a Espanya. Catalunya va representar el 22,1% del total de despesa (destinació principal entre totes les CCAA), és a dir, 19.152 milions d'euros, amb un creixement del 9,7% en termes interanuals.

Per la seva banda, les dades d'entrada de turistes estrangers corresponents tot 2017, indiquen l'arribada de 81,8 milions de visitants en tot el territori espanyol, és a dir, un 8,6% més que l'any anterior. Catalunya –amb 19,0 milions de turistes– va ser la primera comunitat quant a visitants internacionals, representant el 23,4% del total. Així, el ritme de creixement de la quantitat de turistes internacionals a Catalunya va ser del 5,0%.

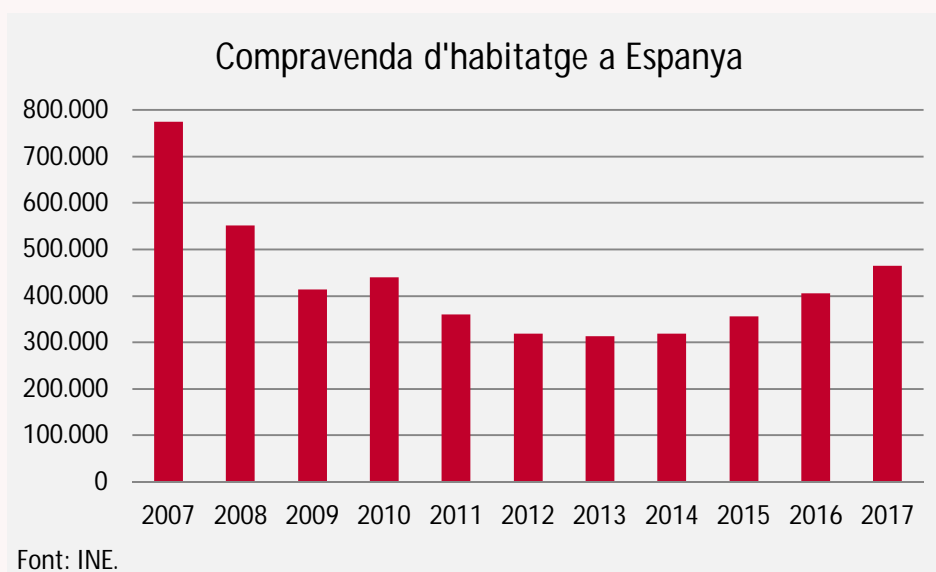
L'índex de producció industrial –sèrie corregida– va augmentar un 3,0% en 2017 en el conjunt d'Espanya. El comportament d'aquest indicador (corregit d'efectes estacionals i de calendari), ha estat positiu al llarg de tot l'any, destacant l'acceleració del seu creixement en el segon semestre. A Catalunya, l'índex general va registrar un increment de 3,9% de mitjana en el 2017, superior a la mitjana d'Espanya, que va ser del 2,6%.

L'índex d'entrades de comandes de la indústria, en la seva sèrie corregida, va registrar un fort augment, de 8,3%, a Espanya en tot 2017. Per la seva banda, l'índex per a Catalunya (sèrie original) va créixer un 6,8% de mitjana (8,0% per a Espanya). A més, l'any passat la facturació va pujar un 8,0% (sèrie corregida) a Espanya i a Catalunya un 7,3% (sèrie original; 7,6% a Espanya). Aquestes dades representen el major creixement observat en l'última dècada.

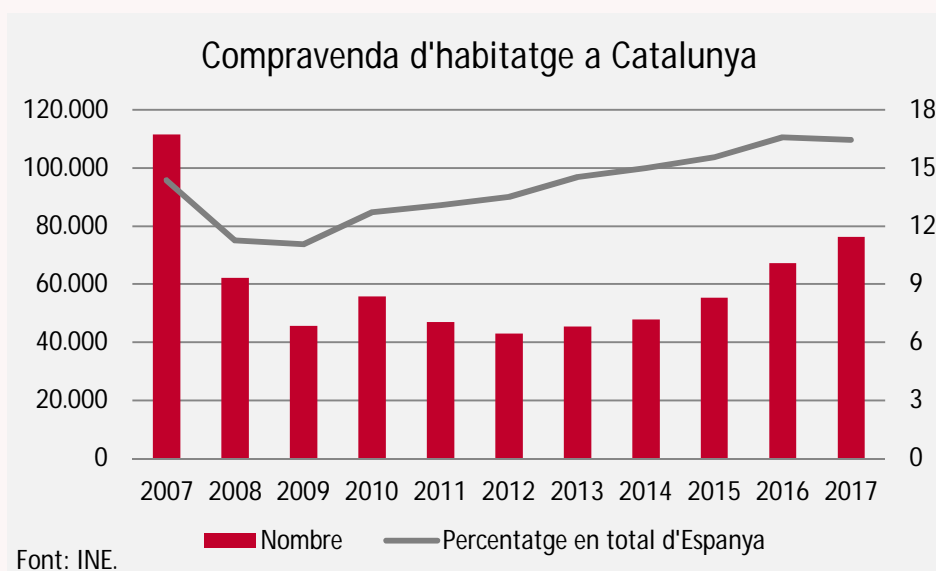
Finalment, l'indicador de confiança del consumidor del CIS va descendir en passar des dels 102,3 punts al gener, fins als 99,7 punts al febrer. El descens de l'índex es va produir per una pitjor valoració de situació actual (des dels 93,5 fins als 90,6 punts) i de les expectatives (des dels 111,1 fins als 108,7 punts). És important destacar que, des de setembre de l'any passat, l'indicador de situació actual s'ha mantingut per sota dels 100 punts, llindar que divideix la percepció negativa (menor a 100) de l'optimista (major a 100).

SECTOR IMMOBILIARI

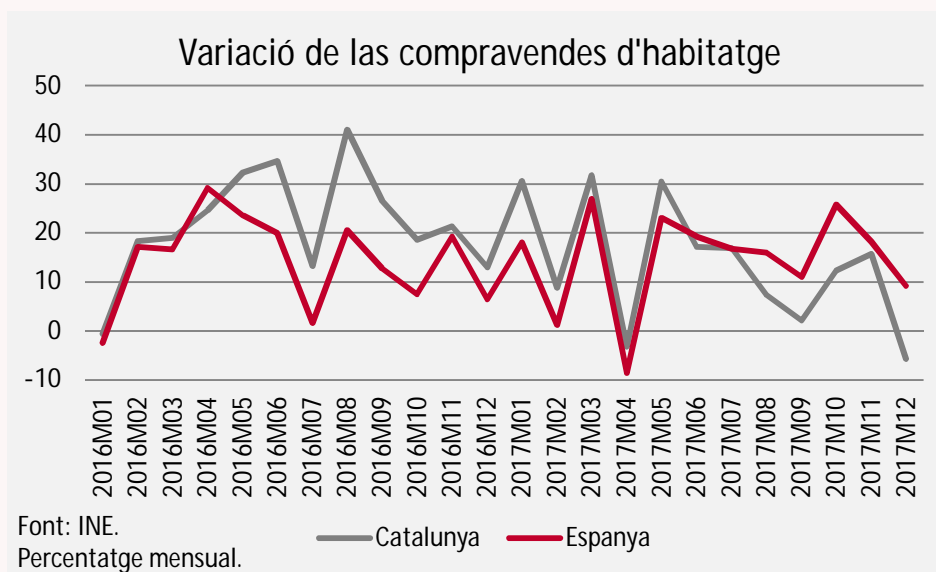
Segons les últimes dades publicades per l'INE en el mes de febrer, la compravenda d'habitatges a Espanya va créixer un 14,6% l'any passat, la qual cosa representa el major ritme d'avanç en 10 anys. El nombre d'habitatges venuts en 2017 va ascendir a 464.423, 381.163 usades i 83.260 noves. D'aquesta forma, el 2017 continua amb la tendència de recuperació del sector que ja porta quatre anys encara que amb nivells relativament baixos. Recordar que el màxim nombre de transaccions es va aconseguir l'any 2007 amb 775.300 habitatges venuts, mentre que el mínim es va produir en 2013 amb un total de 312.593 operacions.

A Catalunya, per la seva banda, la venda d'habitatges va créixer en 2017 lleugerament per sota de la mitjana del conjunt d'Espanya, amb un increment del 13,6%, la qual cosa implica la venda de 76.369 habitatges, un 16,4% del total.

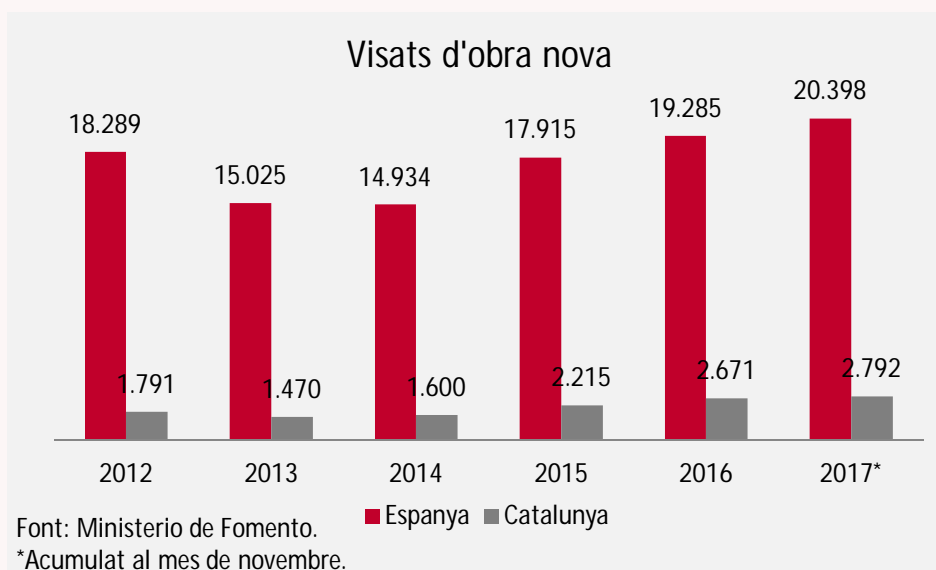

En el mes de desembre, les compravendes d'habitatges a Espanya van augmentar un 9,2% en relació a igual mes de 2016 i van totalitzar 32.211 unitats. A Catalunya, no obstant això, la compravenda d'habitatges (4.749 unitats) es va reduir un 5,7% en el mes de desembre en termes anuals. Cal assenyalar, que en la resta de 2017, la compravenda d'habitatges va exhibir un comportament positiu en termes de creixement mes a mes a taxes anuals, amb excepció del mes d'abril, tant en el conjunt d'Espanya com a Catalunya (efecte calendari de Setmana Santa).

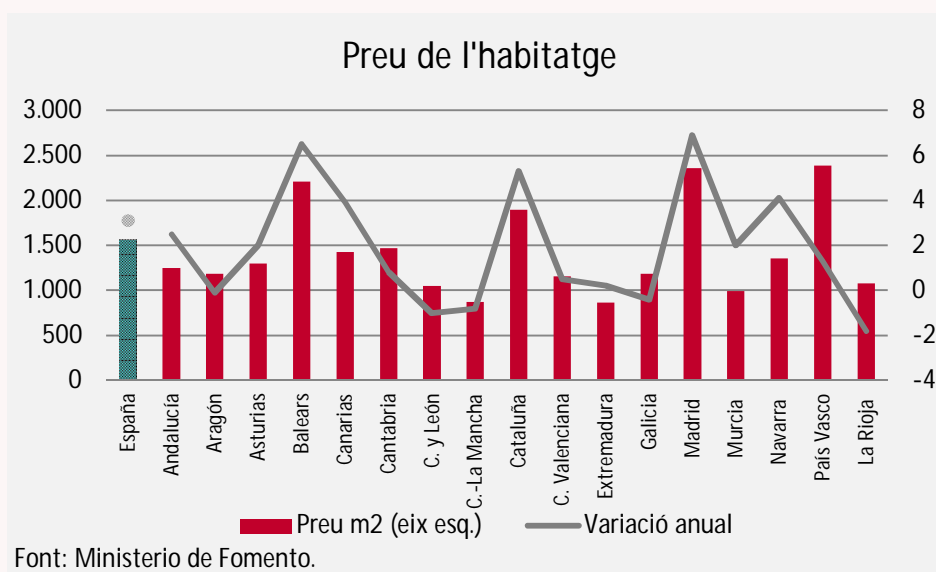
A més, l'any passat l'import mitjà de les hipoteques sobre habitatges (116.709 euros) va pujar un 6,3% i el nombre un 9,7% (310.096). En les hipoteques constituïdes sobre habitatges, el tipus d'interès mitjà va ser del 2,73% (un 13,5% inferior al de desembre de 2016) i el termini mitjà de 23 anys. Catalunya va ser una de les CCAA amb major nombre d'hipoteques constituïdes sobre habitatges, amb un total de 49.918, la qual cosa implica una variació de 8,3%.

Pel costat de l'oferta, segons dades del Ministeri de Foment, fins al mes de novembre es van atorgar 20.398 visats d'obra nova a Espanya i 2.792 a Catalunya. En tots dos casos, la xifra acumulada és superior al total del 2016, encara que parteix de valors testimonials en el cas de l'habitatge nou.

En aquest context, amb molts anys de baixos nivells de producció, s'aprecien senyals d'esgotament al mercat de l'estoc d'habitatge essencialment en nuclis importants amb major demanda, tot i que gradualment s'estigui incrementant el nombre d'habitatges iniciats, amb variacions rellevants respecte als anys immediatament anteriors, però encara amb valors absoluts molt baixos en comparació dels volums desitjables.

Per això es constés el seu trasllat a preus, amb pujades del 7,5% en el preu del metre quadrat útil a Catalunya (APCE), per exemple. Segons una altra font estadística del Ministeri de Foment, el preu mitjà de l'habitatge lliure al quart trimestre de 2017 era d'1.558,7 euros el metre quadrat, és a dir, un 3,1% més que en igual període de 2016. A Catalunya, l'increment de preus va ser de 5,3%.

A més, alguns operadors immobiliaris estan constatant una expectativa forta a l'alça dels preus de venda per part dels propietaris que podria quantificar-se entorn del 20%, molt superior al ritme real d'increment dels preus al mercat. Aquestes expectatives de sobrevaloració generarà major resistència a l'hora de realitzar operacions, endurant a l'alça el preu del mercat.

A això cal sumar el fet que, en els últims anys, part important de la compra d'habitatge ha estat per motiu de l'escassa rendibilitat d'inversions alternatives com els dipòsits bancaris. S'estima que un percentatge elevat de les compres ha parat en mans de inversors en 2017. A més la inversió estrangera en aquests actius en els últims anys també ha crescut.

En aquest sentit, l'any passat, el nou crèdit hipotecari (sense renegociacions) va créixer un 17,4%, totalitzant 36.515 milions d'euros (BBVA), en un context de tipus baixos i una molt favorable conjuntura econòmica. Al seu torn, s'observa que el sistema financer bancari està sent més exigent en la qualitat creditícia del client i en el percentatge de finançament respecte als anys anteriors a la crisi, la qual cosa constituirà una barrera a l'entrada al mercat immobiliari, considerant que a més de disposar de l'entrada del 20% caldrà afegir el 10% del preu per l'IVA o el 10% per l'ITP, sigui nova o usada.

D'altra banda, malgrat la falta de dades oficials, els operadors assenyalen l'existència de signes d'escalfament al mercat de lloguer. Per exemple, el preu a Barcelona s'ha incrementat un 48% en els últims quatre anys, passant d'uns 844 euros al mes, a 1.246 euros en 2017, mentre que els salaris es van mantenir en línia amb l'evolució general de preus, per la qual cosa el pes del lloguer sobre la renda de les llars va augmentar significativament.

En la mesura que l'increment de la demanda en el sector, fruit de la recuperació econòmica, no venja acompanyat d'un augment de l'oferta, hi haurà pressions sobre els preus i per tant els salaris i la qualitat de vida dels treballadors ja sigui tant per les afectacions econòmiques com a socials.

Per això, resulta fonamental estructurar una política d'habitatge potent, de xoc, que permeti evitar una desproporcionada pujada de preus amb un creixement sostingut del sector, sense grans alteracions de preu per les limitacions d'oferta i les expectatives de preus que es traslladen al comreu i al preu del sòl. Addicionalment, cal assenyalar els retards, malgrat la menor càrrega administrativa, que es produeixen en les llicències d'edificació que encara agreugen el problema.

Si es observa l'evolució de la despesa pública en habitatge i assumptes comunitaris es constata el desplomi del pes de la despesa pública en aquesta funció en els últims 10 anys, l'any 2010 representava l'1,2% del PIB situant-se el seu pes en el 0,5% del PIB l'any 2017, valors que s'han produït de forma molt semblant al llarg de la present dècada, per la qual cosa, en major part, aquestes dotacions pressupostàries han vingut a satisfer en gran part, les despeses atribuïdes d'anys anteriors, més que polítiques d'impuls de l'activitat i de facilitar l'accés de l'habitatge, ja sigui en propietat o en lloguer, a segments de la població que requereixen d'aquestes polítiques.

Per tot això la política d'habitatge ha de dirigir-se a, suavitzar l'efecte entrada en el cas de l'habitatge en propietat i promoure l'habitatge en lloguer de preu assequible amb major intensitat a fi de suavitzar el creixement de preus i afavorir una fiscalitat de la rehabilitació que permeti l'aplicació de l'IVA al 10% més àmplia i aplicant deduccions o incentius a la rehabilitació (mitjà ambientals i de climatització, per exemple). Tot això és impensable fer-ho des del sector públic directament, per la qual cosa aquesta política de foment, especialment a l'habitatge de lloguer a preus moderats, deu fer-se en una forta implicació dels agents privats per implementar aquest tipus de mesures. A més, la política pública d'habitatge haurà de facilitar la mobilització de pisos públics desocupats i ha de ser complementada amb una política social per als col·lectius més vulnerables.

Malauradament, el sector públic, contempla l'habitatge, en particular, i les propietats immobiliàries des del vessant impositiu (Impost sobre Béns Immobles, Imposat sobre Construccions, Instal·lacions i Obres, i l'Impost sobre l'Increment del Valor dels Terrenys de Naturalesa Urbana, en l'administració local, i també en altres impostos estatals i autonòmics, com l'IVA, l'Impost de Transmissions Patrimonials i Actius Documentats, i els impostos directes tals com l'Impost de Patrimoni, Successions i Donacions, Imposat a Societats i l'IRPF, entre uns altres) i en canvi, el seu reflex en la política de despesa en gens es correspon amb aquesta tributació.

Així, a manera d'exemple el passat 28 de febrer el Tribunal Suprem ha sentenciat qui ha de pagar l'IAJD en les hipoteques, és a dir, qui paga els impostos – importants – per inscriure aquest títol públic. La pregunta no és qui ha de pagar-ho, sinó si té sentit al segle XXI pagar aquest impost, que per cert, no paga qui no hagi fet la hipoteca i té més possibilitats econòmiques.

CAS BOEING

Quina importància té tenir seus centrals? El cas Boeing pot, de manera simple i clara, llançar llum sobre aquesta qüestió.

El trasllat jurídic, i en part també fiscal, d'importants empreses amb seu a Catalunya –qüestió que va ser tractada de forma monogràfica en un informe realitzat en el mes de novembre– fa que novament d'aquesta qüestió rellevant hagi de fer-se un seguiment, però amb la vista posada a mitjà termini, sense que calgui menysprear els seus efectes.

D'aquí, que en aquest informe es faci una simple anotació sobre la importància de tenir seu social *versus* disposar de la fàbrica. Per això, hem exposat el cas de la companyia d'aviació Boeing.

L'any 2001, la companyia Boeing –una de les principals fabricants d'aeronaus del món– va decidir traslladar la seva seu central en els EUA des de Seattle (Estat de Washington) a Chicago (Estat d'Illinois). Amb aquesta mesura, l'empresa buscava separar geogràficament el centre de comandament de la companyia respecte de les plantes de producció.

Considerant xifres de 2016, publicades per la pròpia companyia, al centre de producció en Seattle s'empraven unes 72.000 persones, amb una generació de 76.000 llocs de treball indirectes. És a dir, que es produïa una relació d'1,1 empleats indirectes per cada empleat directe.

En canvi, a la seu central de Chicago, treballaven aproximadament 750 persones. L'activitat de Boeing en aquesta ciutat generava uns 32.000 llocs de treball directes i indirectes, per la qual cosa la relació era de 42,4 empleats indirectes per cada directe.

CAS BOEING 2016		
	Estat d'Illinois	Estat de Washington
Proveïdors/venedors	500 centres	1.710 centres
Suma compres proveïdors/venedors	1.000 milions de US\$	5.700 milions de US\$
Ocupació directa i indirecta	32.000 persones	148.000 persones
Treballadors ocupats	738 persones	71.881 perones

Font: Boeing.

Aquesta diferència en l'impacte que genera l'activitat directiva enfront de la productiva pròpiament aquesta deixa en evidència la rellevància que una cuideu compti amb seus centrals d'empreses. La importància en termes d'ocupació indirecta, per exemple, que suposa la la activitat dels alts comandaments d'una empresa s'aprecia en els seus impactes sobre sectors tan rellevants per a l'economia catalana com l'hoteler, el de restauració, el de transport o altres serveis professionals que són requerits per al desenvolupament de l'activitat d'adreça empresarial, per aquest motiu calgui deixar de veure motius de preocupació per la mobilitat de les seus empresarials, que deuen esmorteir-se i revertir-se en la seva major mesura, però en cap cas menysprear-ho.

En aquest sentit, cal esmentar també, el concepte d'economies d'aglomeració, que fa referència a l'avantatge que representa per a les empreses localitzar-se al costat d'altres companyies. Aquesta proximitat atorga beneficis que augmenten de forma directa a la grandària del nucli de població, per la qual cosa les ciutats més grans tenen més possibilitats d'atreure noves empreses i, per tant, accelerar el seu creixement. Existeixen, no obstant això, desavantatges a les economies d'aglomeració, habitualment relacionats amb majors costos de producció (mà d'obra, sòl, transports, etc.), però el normal és que els beneficis superin aquests desavantatges, fent de les grans ciutats nuclis d'atracció de la inversió.

Així, el creixement dels majors nuclis urbans, i el seu consegüent increment en l'oferta de treball, atreu capital i talent. Això genera un cercle virtuós de creixement i inversió que arrossega a les grans ciutats. Cal assenyalar, que aquest fenomen s'està produint en moltes ciutats europees, com per exemple, a Frankfurt que és la capital financera d'Alemanya o Salzburg, Graz o Linz, importants nuclis industrials d'Àustria.

En la Unió Europea (mitjana), el pes de la regió que conté a la capital ha passat del 28,0% del PIB l'any 2000 al 31,2% en 2016. A Espanya, la tendència ha estat en la mateixa direcció però amb menor intensitat, ja que la regió que conté la capital ha guanyat 1,2 punts, enfront de la mitjana europea que ha avançat 3,2 punts. Això s'explica per l'existència d'altres regions que constitueixen nuclis econòmics rellevants, com ara Catalunya, amb un pes en el PIB espanyol que ha estat lleugerament superior al de Madrid, encara que en els últims anys han tendit a equiparar-se.

PES RELATIU DE LES CAPITALS SOBRE EL PIB								
	UE	Espanya	França	Regne Unit	Alemanya	Itàlia	Portugal	Suècia
2000	28,0	17,7	28,3	20,2	4,0	10,9	36,9	28,7
2001	28,0	17,8	28,2	20,1	4,0	11,1	36,7	28,4
2002	28,3	17,8	28,3	20,1	3,9	11,3	37,1	28,5
2003	28,3	17,8	28,1	20,3	3,9	11,2	37,2	28,3
2004	28,6	17,9	27,9	20,3	3,8	11,5	37,5	28,8
2005	29,2	17,9	28,1	20,7	3,8	11,5	37,5	29,1
2006	29,4	18,0	27,8	20,8	3,8	11,4	37,4	28,7
2007	29,9	18,0	28,4	21,6	3,8	11,5	37,4	29,2
2008	30,4	18,1	29,8	21,5	3,9	11,3	37,6	29,3
2009	30,9	18,5	29,6	21,6	4,0	11,6	37,8	31,0
2010	31,1	18,3	30,5	21,7	4,0	11,5	37,6	30,1
2011	31,1	18,6	29,9	21,9	4,0	11,5	37,5	30,7
2012	31,3	18,8	30,1	22,3	4,0	11,3	37,0	31,1
2013	31,4	18,8	30,4	22,5	4,0	11,3	36,9	31,1
2014	31,2	18,8	30,3	23,2	4,0	11,2	36,5	31,6
2015	31,2	18,9	30,4	23,1	4,1	11,1	36,1	31,9
2016	31,2	18,9	30,5	23,4	4,1	11,1	35,9	31,8

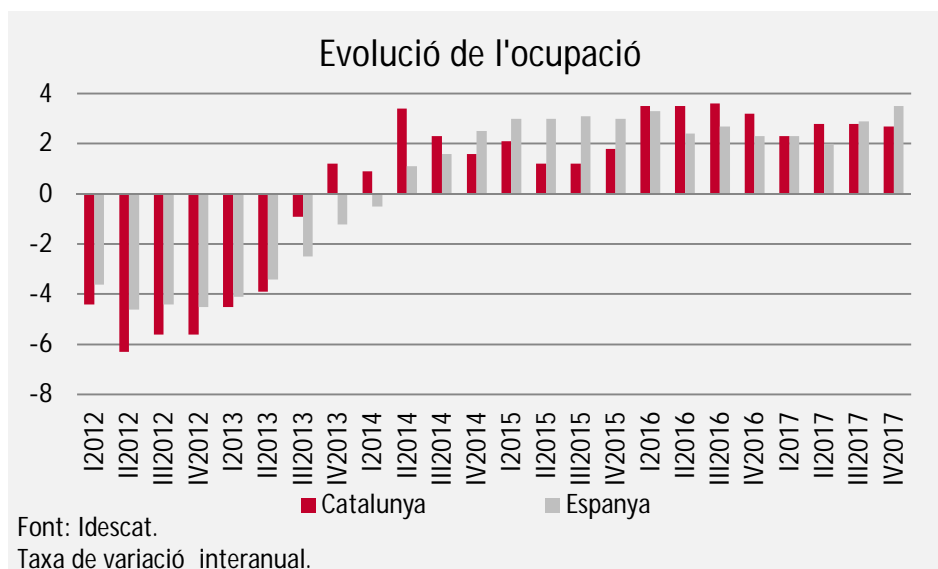
Font: Eurostat.

MERCAT DE TREBALL

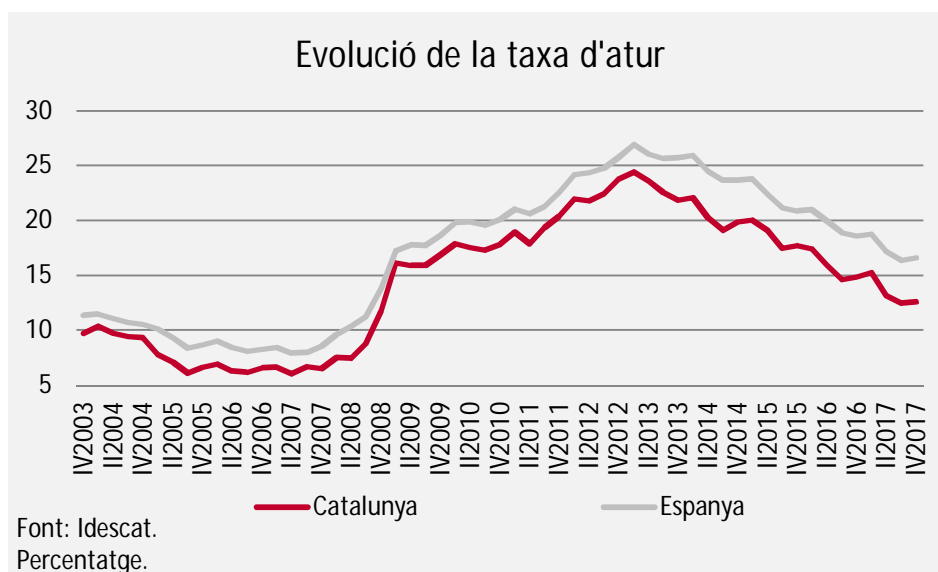
L'EPA del quart trimestre de l'any mostra una caiguda de l'ocupació de 50.900 persones a Espanya respecte al trimestre anterior, dels quals únicament 400 corresponen a Catalunya. No obstant això, l'ocupació total en termes desestacionalitzats va pujar un 0,4% intertrimestral en el conjunt d'Espanya, la qual cosa implica una moderació més intensa que la del PIB.

D'altra banda, en els últims 12 mesos l'augment de l'ocupació va ser del 2,7%, és a dir, 490.300 ocupats més en el conjunt d'Espanya. A Catalunya, l'ocupació es va incrementar en 113.600 persones, amb una variació del 3,5% respecte a igual trimestre de l'any anterior. D'aquesta forma, el total de persones ocupades ascendeix a 18.998.400 a Espanya i a 3.316.200 a Catalunya.

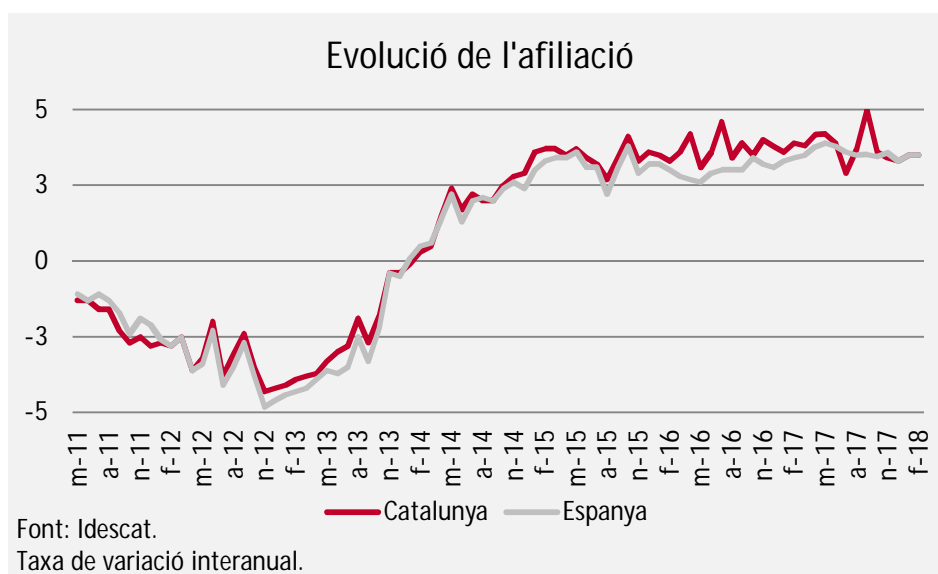
En 2017, la creació d'ocupació es va donar tant en el sector privat com en el públic a Espanya, mentre que a Catalunya únicament en el sector privat. El nombre d'assalariats en tota Espanya va créixer un 537.100, dels quals 357.900 van ser indefinits.

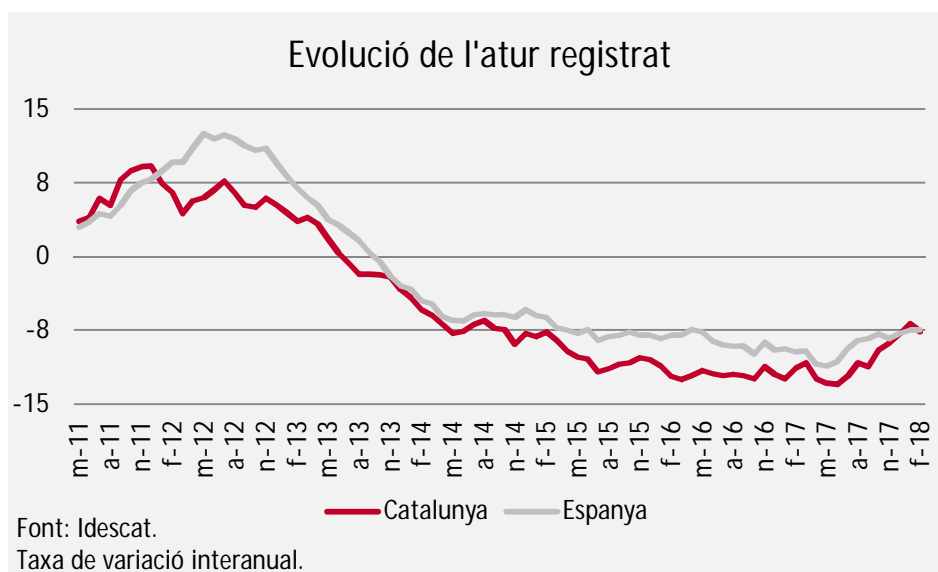
Per la seva banda, el nombre d'aturats va pujar tant a Espanya (34.900) com a Catalunya (3.600), del tercer al quart trimestre, encara que en termes desestacionalitzats va baixar un 1,7% per al conjunt d'Espanya. La xifra de desocupats totals se situa en 3.766.700 i 479.200, respectivament. D'aquesta forma, el ritme de caiguda interanual de l'atur es manté fort: a Catalunya la reducció va ser del 14,2%, mentre que en el conjunt d'Espanya l'atur va baixar un 11,1%. Així, la taxa d'atur al tancament de 2017 va resultar del 12,6% per a Catalunya i el 16,6% per a Espanya.

D'altra banda, l'afiliació total a Catalunya va augmentar un 0,74% intertrimestral, la qual cosa implica 24.263 afiliats més en el mes de febrer. A Espanya, la pujada va ser més moderada, amb un increment de l'afiliació del 0,45%, és a dir, 81.483 afiliats més respecte al mes anterior. La xifra d'afiliació total actualment ascendeix a 3.291.909 i 18.363.514 persones a Catalunya i Espanya, respectivament. En termes interanuals, el ritme de creixement de l'ocupació es va mantenir fort: del 3,49% a Catalunya i del 3,47% a Espanya.

L'atur registrat es va contreure, amb una reducció de 7,55% anual a Catalunya en el mes de febrer, mentre que a Espanya la disminució va ser del 7,48%. El nombre d'aturats registrats a Catalunya va totalitzar 418.181 persones i a Espanya 3.470.248.

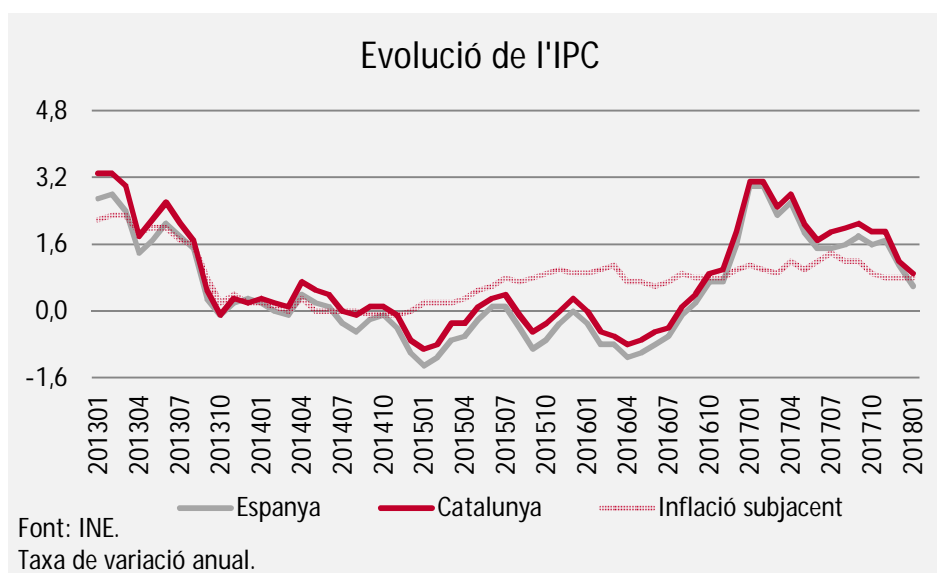

PREUS I FINANÇAMENT

El ritme de creixement dels preus es modera sensiblement al gener ja que l'IPC general baixa des de l'1,1% al desembre al 0,6%, a Espanya. Per la seva banda, a Catalunya, la inflació va ser del 0,9%, tres desenes menys que el mes anterior, sent al costat de Canàries, la CA on menys ha baixat la inflació.

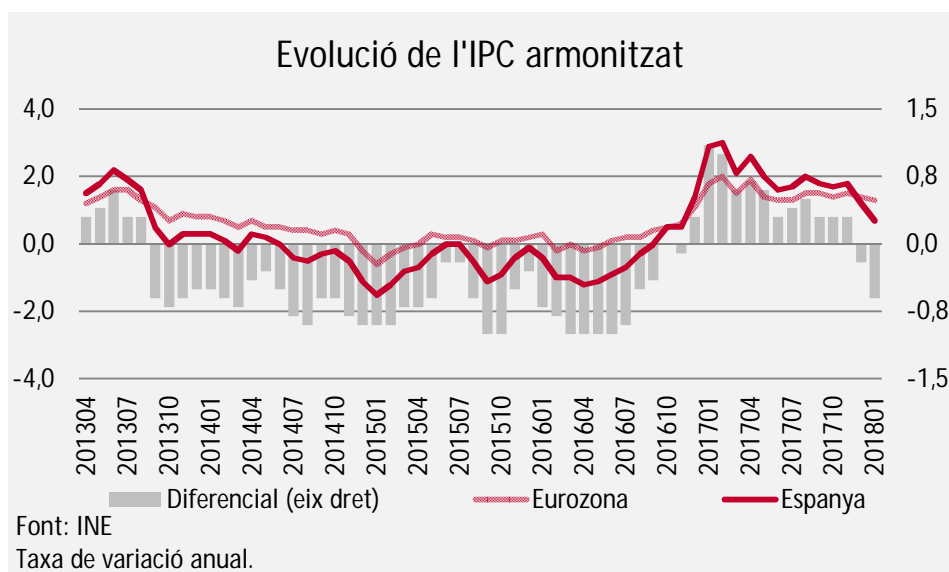
Entre els grups que han tingut una major influència negativa en l'IPC (Espanya) destaquen: habitatge (els preus de l'electricitat van baixar aquest mes, mentre que van pujar el mateix mes de 2017), aliments i begudes no alcohòliques (estabilitat dels preus de llegums i hortalisses enfront de l'augment de l'any passat), transport (menor pujada del preu dels carburants en comparació del mateix mes de l'any anterior).

No obstant això, les dades d'avanç per al mes de febrer indiquen un repunt de la inflació a l'1,1% per l'augment dels preus de l'electricitat enfront de la caiguda que van experimentar en el mateix mes de l'any passat.

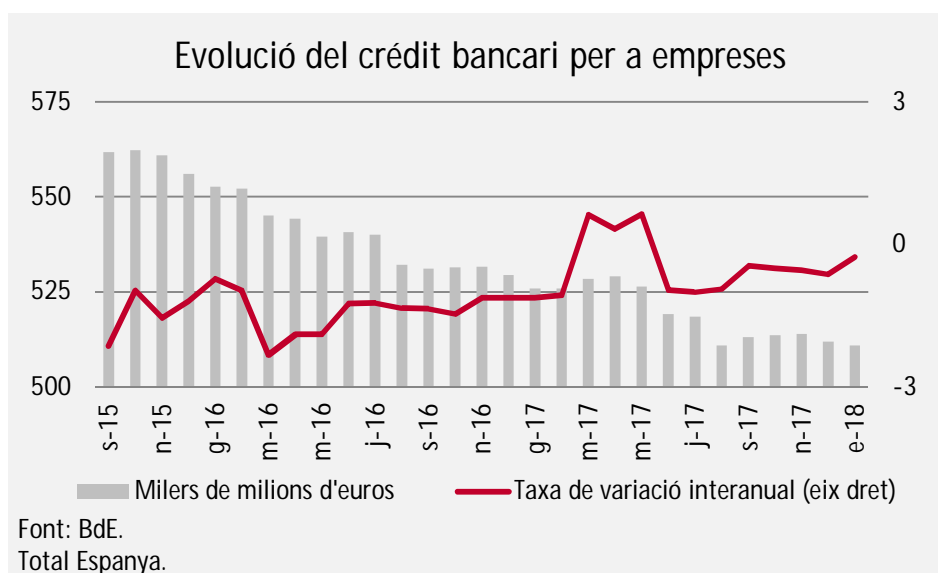
Cal esmentar, que la inflació subjacent –índex general sense aliments no elaborats ni productes energètics– ha mantingut el seu ritme de creixement en el 0,8%. D'aquesta forma, el preu dels components més estables de la cistella de la compra se situa per sobre de l'IPC general, cosa que no ocorria des de novembre de 2016.

D'altra banda, en considerar l'indicador d'inflació harmonitzat (IPCA) –que permet realitzar una comparació amb l'evolució dels preus en l'Eurozona– s'aprecia que el diferencial d'inflació amb la Unió Monetària, ha tornat a terreny negatiu per a Espanya (millor posició relativa en termes de competitivitat via preus), ja que l'IPCA a Europa s'ha incrementat un 1,3%, mentre que a Espanya ha pujat un 0,7%, en termes anuals.

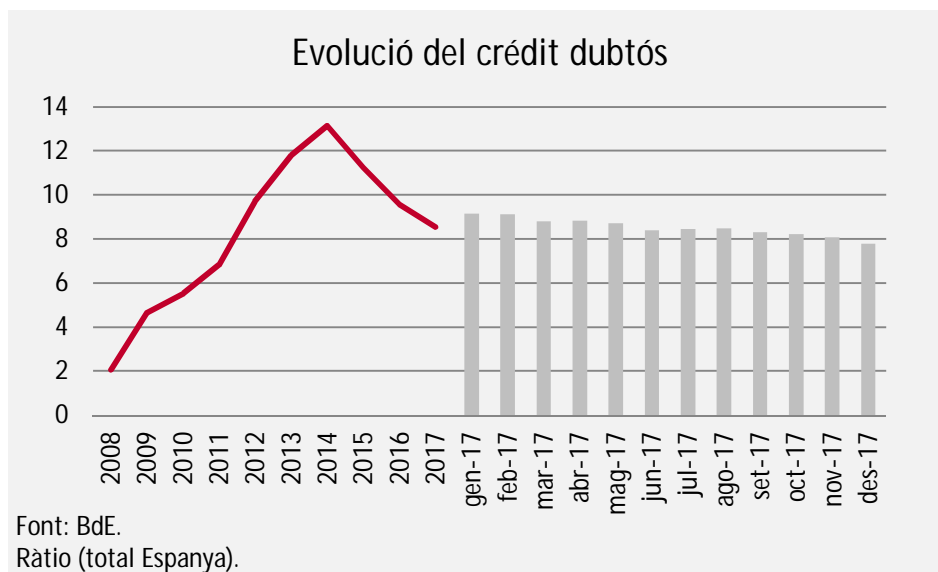

Pel que fa al finançament del sector privat de l'economia espanyola, la destinada a llars i ISFLSL va descendir un 0,7%. El crèdit a l'habitatge es va contreure un 2,7%, mentre que el d'altres destinacions va augmentar un 5,7%. D'altra banda, en el cas de les societats no financeres, el finançament va baixar un 0,1%.

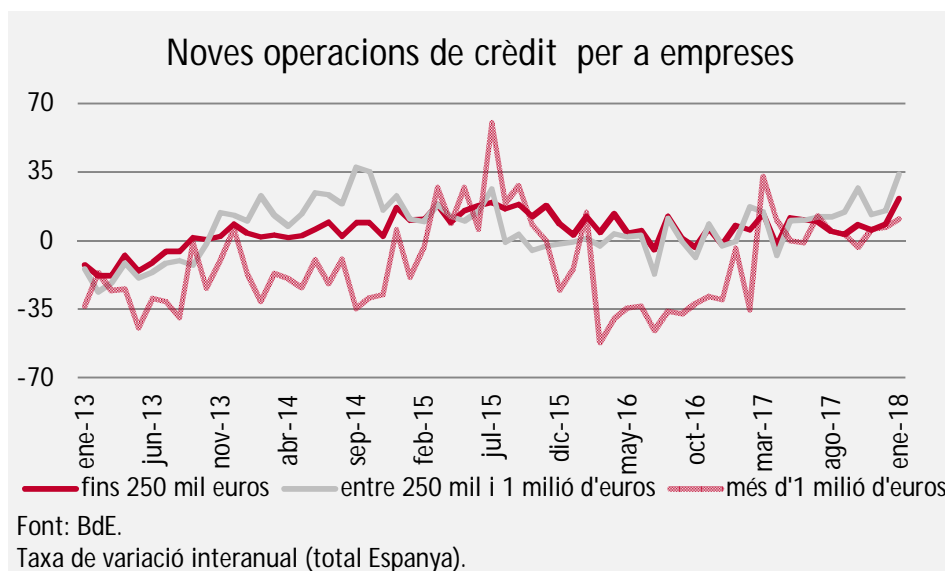
Quant al cost del crèdit, el tipus d'interès aplicat a empreses per a operacions noves menors a 250.000 euros va ser de 3,13% al desembre. Per a les operacions superiors a 1 milió d'euros el tipus va ser d'1,65%. Per a les llars i ISFLSL, els tipus d'interès dels préstecs van ser del 2,11% per a l'adquisició d'habitatge i del 8,74% per al consum, mentre que per a altres finalitats la taxa va ser de 4,26%.

D'altra banda, destacar que la taxa de crèdits dubtosos ha tancat el 2017 en el 7,8% (97.694 milions d'euros).

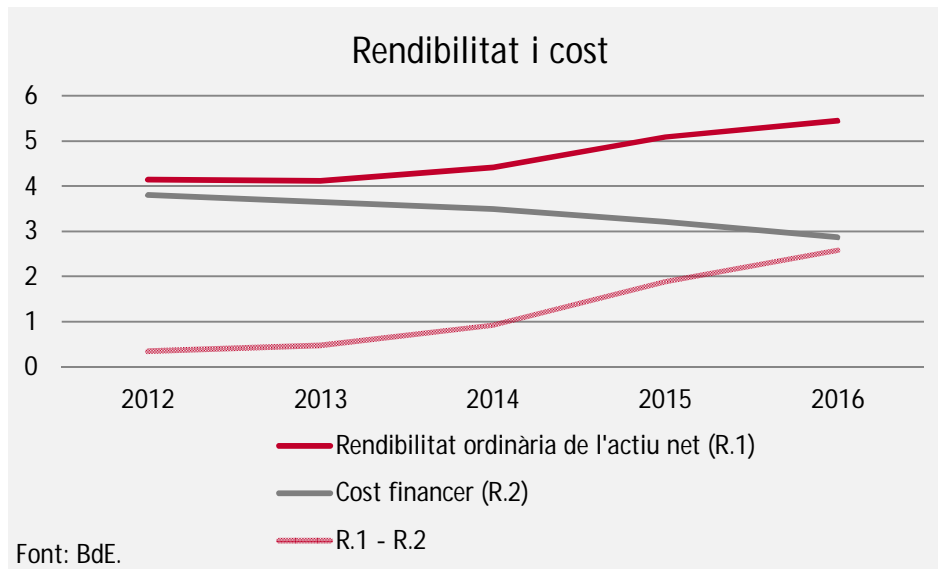

Així mateix les noves operacions de crèdit es van incrementar al desembre per a tots els trams. En el cas de les societats no financeres de menor grandària (aproximat a través dels crèdits de menys d'1 milió d'euros), els nous crèdits van pujar un 21,6% en termes interanuals. Per a les grans empreses (aproximat a través dels crèdits de més d'1 milió d'euros) es va observar un increment de l'11,0%.

D'altra banda, de les dades de la Central de Balanços del Banc d'Espanya (CBBE) des del 2012, es destaca la millora de la rendibilitat dels recursos propis, que s'explica en gran part per la disminució del cost de finançament, associat a una política monetària excepcional. La millora, que ha estat molt suau, de la rendibilitat sobre actius obtinguts en les dades de 2012-2016 de la CBBE, passa irremeiablement per polítiques que incentivin la innovació, la recerca i desenvolupament, la internacionalització, la reducció de costos productius (energia, impostos, infraestructures, càrrega regulatòria...) que precisen de posicions polítiques fortes o de grans acords de país, permetent la generació d'ocupació, que ha de ser el principal eix de la política econòmica del Govern i a la qual

també ha de contribuir l'oposició, des del vessant positiu. La major fragmentació política exigeix major coresponsabilitats polítiques en les accions de govern, que fugi del clàssic governo-oposició, com recentment s'està fent a Alemanya amb governs o coalicions d'ample suport parlamentari.

ANÀLISI EMPRESARIAL PER GRANDÀRIA D'EMPRESA					
	2012	2013	2014	2015	2016
Rendibilitat ordinària de l'actiu net (preus corrents) (R.1)					
Grans	4,9	5,0	5,0	5,4	5,8
Pimes	1,7	1,8	2,6	3,6	3,9
Total	3,8	3,7	3,5	3,2	2,9
Cost financer (R.2):					
Grans	3,8	3,7	3,5	3,2	2,9
Pimes	3,9	3,5	3,3	3,0	2,7
Total	4,1	4,1	4,4	5,1	5,4
Rendibilitat ordinària dels recursos propis (preus corrents) (R.3):					
Grans	6,0	6,1	6,3	7,1	8,0
Pimes	0,7	1,1	2,3	3,8	4,4
Total:	4,4	4,5	5,1	6,4	7,2

Font: Banc d'Espanya.

SECTOR PÚBLIC

Les dades sobre el dèficit Consolidat de l'Administració Central, les Administració Regional i els Fons de la Seguretat Social (excloent Corporacions Locals) fins al mes de novembre, indiquen que el conjunt de les AAPP va registrar una necessitat de finançament acumulat de 24.510 milions d'euros, la qual cosa representa un 2,10% del PIB, enfront del dèficit de 3,59% del mateix període de 2016, és a dir, una reducció del 39,0%. En aquest sentit, existeix un consens entre els analistes que l'objectiu de dèficit per aquest any (3,1% del PIB) podrà ser complert, i que per 2018 es pugui abandonar el PDE (dèficit públic menor al 3,0%).

La despesa per concepte d'interessos durant els nou primers mesos de l'any (21.555 milions d'euros) va descendir un 6,8% respecte a igual període de l'any anterior, per la qual cosa, en el que va de l'any, s'ha reduït el dèficit primari a 1.829 milions d'euros.

Tenint en compte el sector de l'Administració, la caiguda del dèficit consolidat obeeix a la millora del saldo de l'Administració Central i el superàvit de l'Administració Regional, ja que el dèficit dels Fons de la Seguretat Social va augmentar. D'altra banda, és important assenyalar que els recursos no financers van créixer un 5,0% (augment d'impostos de 5,8%), mentre que les despeses no financeres es van mantenir pràcticament constants.

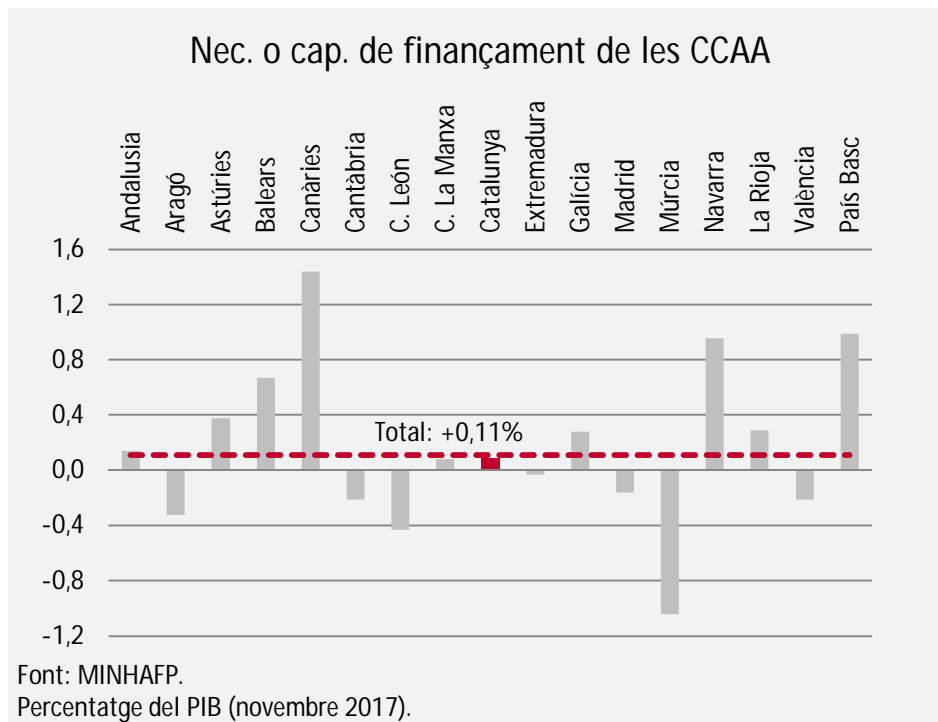
CAPACITAT (+) O NECESSITAT (-) DE FINANÇAMENT					
	Milions d'euros			% del PIB	
	2016	2017	%	2016	2017
Acumulat a finals de novembre					
Administració Central	-28.185	-17.658	-37,3	-2,52	-1,51
Estat	-28.085	-17.726	-36,9	-2,51	-1,52
Organismes de l'Administració Central	-100	68		-0,01	0,01
Administració Regional	-4.805	1.274		-0,43	0,11
Fons de la Seguretat Social	-7.215	-8.126	12,6	-0,65	-0,70
Sistema de Seguretat Social	-10.242	-9.176	-10,4	-0,92	-0,79
SPEE	3.071	811	-73,6	0,27	0,07
FOGASA	-44	239		0,00	0,02
Consolidat	-40.205	-24.510	-39,0	-3,59	-2,10
Ajuda financera	-2.354	-442	-81,2	-0,21	-0,04
Consolidat sense ajuda financera	-37.851	-24.068	-36,4	-3,38	-2,06
PIB utilitzat	1.118.522	1.167.042			

Font: MINHAFP.

CAPACITAT (+) O NECESSITAT (-) DE FINANÇAMENT					
Acumulat a finals de novembre	Milions d'euros			% del PIB	
	2016	2017	%	2016	2017
Recursos Financiers	279.564	293.693	5,1	24,99	25,17
Usos Financiers	317.060	317.077	0,0	28,35	27,17
Necessitat (-) o Capacitat(+) de Finançament	-37.496	-23.384	-37,6	-3,35	-2,00
PIB utilitzat	1.118.522	1.167.042			

Font: MINHAFP.

Catalunya va presentar una capacitat de finançament equivalent al 0,09% del PIB (196 milions d'euros), enfront del dèficit de 0,55% d'igual període de l'any anterior (-1.167 milions d'euros). El superàvit obeeix a un major increment dels recursos (8,0%) que de les despeses (2,4%).

OPERACIONS NO FINANCERES DE CATALUNYA					
Acumulat a finals de novembre	Milions d'euros			% del PIB	
	2016	2017	%	2016	2017
Recursos no financers	24.917	26.916	8,0	11,66	12,07
Impostos	10.546	11.643	10,4	4,93	5,22
Impostos sobre la producció i les importacions	2.028	2.345	15,6	0,95	1,05
Impostos corrents sobre la renda, patrimoni, etc.	8.138	8.903	9,4	3,81	3,99
Impostos sobre el capital	380	395	3,9	0,18	0,18
Cotitzacions socials	19	21	10,5	0,01	0,01
Transferències entre AAPP	11.155	12.028	7,8	5,22	5,39
Resta de recursos	3.197	3.224	0,8	1,50	1,45
Despeses no financeres	26.084	26.720	2,4	12,20	11,98
Consums intermedis	4.585	4.594	0,2	2,14	2,06
Remuneració d'assalariats	9.987	10.310	3,2	4,67	4,62
Interessos	1.012	1.059	4,6	0,47	0,47
Subvencionis	444	452	1,8	0,21	0,20
Prest. socials diferents de les trs. en espècie	550	589	7,1	0,26	0,26
Transferències socials en espècie	5.003	5.061	1,2	2,34	2,27
Formació bruta de capital fix	1.701	1.734	1,9	0,80	0,78
Transferències entre AAPP	2.030	2.224	9,6	0,95	1,00
Resta d'usos	772	697	-9,7	0,36	0,31
Capacitat (+) o Necessitat (-) de finançament	-1.167	196	-	-0,55	0,09
PIB utilitzat	213.766	223.039			

Font: MINHAFP.

RECAPTACIÓ TRIBUTÀRIA DE LA GENERALITAT		
Gener-desembre de 2017	Milions d'euros	Variació 2016-2017
I. sobre successions i donacions	433	-2,7
I. sobre els habitatges buits	18	60,2
I. grans establiments comercials	4	-44,1
I. sobre el patrimoni	494	0,0
I. transmissions patrimonials	1.462	18,5
I. actes jurídics documentats	459	15,7
I. operacions societàries	12	26,0
I. det. mitjans de transport	94	22,7
Tram autonòmic i. hidrocarburs	215	2,1
I. estades establiments turístics	52	10,8
I. provisió de continguts	-27	-248,8
I. emissió de gasos a l'atmosfera per la indústria	1	-5,8
I. emissió d'òxids de nitrogen per l'aviació comercial	3	-2,3
I. dipòsits entitats de crèdit	50	-29,5
Impost begudes ensucrades envasades	23	-
Impost risc mediambiental elements radiotòxics	7	-
Taxa sobre el joc	209	10,3
Tributs sobre el joc en línia	21	-5,7
Gravamen de protecció civil	0	-100,0
Total	3.534	10,2

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya

RECAPTACIÓ TRIBUTÀRIA DE L'AEAT A CATALUNYA				
Gener-novembre de 2017	Milions d'euros	% Catalunya	Variació Catalunya	Variació total
IRPF	14.694	21,3	7,5	6,6
Impost sobre societats	19.540	14,7	-25,4	5,3
IVA	14.937	24,7	2,0	1,5
Impostos especials	1.345	7,2	6,2	2,7
Impost sobre el tràfic exterior	691	39,1	8,8	3,2
Altres ingressos tributaris	1.285	19,2	3,6	4,8
Recaptació tributària	35.820	20,3	1,4	4,1

Font: AEAT.

SECTOR EXTERIOR

En 2017, la balança per compte corrent de l'economia espanyola va registrar un saldo positiu de 19.800 milions d'euros, enfront de la capacitat de finançament de 21.500 milions d'euros d'igual període de 2016. Aquesta deterioració del compte corrent es deu al menor superàvit del compte de béns i serveis, encara que el saldo positiu de la balança de turisme i viatges es va incrementar i es va reduir el dèficit del compte de rendes primària i secundària.

Per la seva banda, el saldo net del compte financer (exclòs el Banc d'Espanya), va anar de 62.000 milions d'euros, destacant l'increment del saldo net de la inversió directa.

BALANÇA DE PAGAMENTS						
Milers de milions d'euros	2016			2017		
	Ingressos	Pagaments	Saldos	Ingressos	Pagaments	Saldos
Compte corrent:	436,1	414,6	21,5	464,4	444,6	19,8
Balança comercial i de serveis	368,5	334,8	33,7	396,3	365,2	31,1
Turisme i viatges	54,7	17,4	37,2	60,2	19,6	40,6
Rendes	67,6	79,7	-12,2	68,1	79,4	-11,3
Compte de capital:	3,3	0,6	2,7	2,6	0,7	1,9
Comptes corrent i de capital:	439,4	415,2	24,2	467,0	445,3	21,7
Compte financer:	-	-	26,7	-	-	30,2
Exclòs Banc d'Espanya	-	-	79,3	-	-	62,0
Inversions directes	45,4	28,7	16,7	29,5	5,0	24,5
Errors i omissions:	-	-	2,5	-	-	8,5

Font: Banc d'Espanya.

Les exportacions de béns en 2017, van ascendir a 277.125,7 milions d'euros en el conjunt d'Espanya, la qual cosa representa un augment de 8,9% respecte al 2016. D'altra banda, les importacions van créixer amb major intensitat, en pujar un 10,5%, aconseguint els 301.870,1 milions d'euros. Així, la taxa de cobertura va descendir al 91,8%, en comparació del nivell de 93,1% de l'any anterior.

És important assenyalar, que l'increment de les exportacions es deu fonamentalment al creixement del volum de vendes a l'exterior, en la mesura que els seus preus amb prou feines van pujar un 0,7%, mentre que en el cas de les importacions els seus preus van augmentar un 4,7%.

El saldo comercial deficitari va ser de 24.744,3 milions d'euros, un 31,9% superior al de 2016. El dèficit energètic va pujar un 27,6%, és a dir, que la factura energètica va augmentar aproximadament 4.500 milions d'euros. Cal assenyalar, que el saldo no energètic, va presentar un balanç negatiu de 4.023,1 milions d'euros, superior al dèficit de 2.516,5 milions d'euros de l'any anterior.

En comparació d'altres països, les exportacions de les principals economies europees van créixer, encara que a menor ritme que les espanyoles, a excepció del Regne Unit. Així mateix, les importacions de la Xina i el Japó han crescut per damunt que la resta d'economies de referència.

COMPARATIVA INTERNACIONAL		
2017	Exportacions	Importacions
Catalunya	8,7	8,3
Espanya	8,9	10,5
Alemanya	6,3	8,3
França	4,5	6,6
Itàlia	7,4	9,0
Zona euro	7,2	8,6
Regne Unit	13,4	5,8
UE-28	7,4	7,8
EUA	6,6	7,1
Xina	6,7	15,9
Japó	11,8	14,0

Font: MEIC.

En aquest context, les vendes a l'exterior catalanes en 2017 van pujar un 8,7% -similar a la mitjana espanyola- assolint un valor de 70.828,7 milions d'euros, és a dir un 25,6% del total. En termes de contribució, les exportacions catalanes van representar 2,2 punts percentuals del creixement total de les exportacions espanyoles, sent la comunitat amb major contribució positiva.

Per la seva banda, les importacions van pujar a ritme lleugerament inferior, un 8,3%, assolint els 84.321,7 milions d'euros, equivalent a un 27,9% del total. Com a conseqüència, la balança comercial va registrar un dèficit de 13.492,9 milions d'euros i la taxa de cobertura es va situar en el 84,0%.

Un dels sectors de major incidència en l'augment de les exportacions en 2017 per a Espanya va ser el de béns d'equip, tant pel seu pes com pel seu creixement. Així, les exportacions espanyoles es van sustentar en la bona marxa de l'economia europea el que ha permès, a més, pal·liar l'efecte negatiu de l'apreciació de l'euro. Destaca també el creixement de les vendes a destinacions com Amèrica, especialment els EUA, i dins del mercat asiàtic l'increment de les exportacions a la Xina.

A Catalunya, entre els sectors que més han contribuït al creixement de les exportacions destaquen el de productes químics i manufactures de consum. Com a destinacions, també destaca el fort pes d'Europa i el creixement de les vendes a regions com Amèrica i Àsia.

EXPORTACIONS PER SECTOR				
2017	Espanya:		Catalunya:	
	Quota (%)	Variació anual (%)	Quota (%)	Variació anual (%)
Aliments	16,5	6,3	13,7	4,5
Productes energètics	7,1	47,2	4,9	86,9
Matèries primeres	2,6	27,0	1,6	25,5
Semimanuf. no químiques	10,1	10,0	6,5	10,1
Productes químics	14,0	7,8	25,7	7,0
Béns d'equip	20,3	9,2	17,5	2,7
Sector automòbil	16,3	0,1	15,5	5,8
Béns de consum durador	1,6	2,6	1,5	5,0
Manufactures de consum	10,2	9,7	12,5	10,3
Altres mercaderies	1,3	-16,7	0,6	-0,7
Total	100	8,9	100	8,7

Font: MEIC.

EXPORTACIONS PER DESTINACIÓ				
2017	Espanya:		Catalunya:	
	Quota (%)	Variació anual (%)	Quota (%)	Variació anual (%)
Europa	71,6	8,3	72,5	7,8
Unió Europea	65,7	8,0	64,9	7,2
Zona Euro	51,6	8,5	52,7	7,2
França	15,0	8,1	15,8	7,3
Alemanya	11,2	7,7	11,2	2,8
Itàlia	8,0	9,6	8,9	6,6
Resto UE	14,1	6,2	12,2	7,4
Regne Unit	6,8	-1,1	5,7	3,1
Resto Europa	5,8	11,6	7,6	12,5
Amèrica del Nord	5,1	10,0	4,1	20,6
EUA	4,5	10,0	3,7	21,2
Amèrica Llatina	5,5	12,7	5,9	7,8
Brasil	0,9	11,7	0,9	14,4
Àsia	9,3	7,8	10,0	8,4
Xina	2,3	24,4	2,2	17,7
Japó	0,9	1,7	1,2	5,1
Orient Mitjà	3,1	1,3	3,3	2,6
Àfrica	6,4	8,5	6,1	15,2
Marroc	2,9	15,7	2,1	17,0
Oceania	0,7	23,5	0,5	-5,5
Total	100	8,9	100	8,7

Font: MEIC.

